

12.05.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**12 Mayıs 2021
Çarşamba**

12.05.2021

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

12 Mayıs 2021 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Afyon Kocatepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

— Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıbbi Jeoloji Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2021/23)

— İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2021/25)

Cari açık martta 3,3 milyar dolar

Mart ayında 3,6 milyar dolar açık vermesi beklenen cari denge, 3,3 milyar dolar açık verdi. 12 aylık cari açık martta 36,2 milyar dolar oldu.

Cari işlemler hesabı, mart ayında, piyasa beklentilerinden iyi geldi. Merkez Bankası verilerine göre; cari işlemler açığı, bir önceki yılın mart ayına göre 2 milyar 124 milyon dolar azalarak 3 milyar 329 milyon dolara geriledi. On iki aylık cari işlemler açığı 36 milyar 192 milyon dolar oldu. Bu arada daha önce 2,61 milyar dolar olarak açıklanan şubat ayı cari açık verisi ise 2,59 milyar dolara revize edildi.

Merkez Bankası, ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 1 milyar 396 milyon dolar azalarak 2 milyar 959 milyon dolara gerilemesi ve hizmetler dengesi kaynaklı girişlerin 374 milyon dolar artarak 767 milyon dolara yükselmesinin etkili olduğunu bildirdi.

Net hata noksan, 1,6 milyar dolar fazla verdi

Kaynağı belli olmayan para girişi/çıkışını gösteren net hata ve noksan kalemi 1,56 milyar dolar fazla verdi. Net hata noksan, ocak-mart döneminde 6,92 milyar dolar oldu.

Altın, enerji hariç açık 319 milyon dolar

Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise, bir önceki yılın mart ayında 1 milyar 643 milyon dolar açık vermişken, bu ayda 319 milyon dolar açık verdi.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 228 milyon dolar tutarında artarak 742 milyon dolar olarak kaydedildi.

12.05.2021

Birincil gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar, 27 milyon dolar azalarak 1 milyar 184 milyon dolara indi. Bir önceki yılın mart ayında 280 milyon dolar net çıkış kaydeden ikincil gelir dengesi kalemi, bu ayda 47 milyon dolar net giriş ortaya koydu.

Portföy yatırımlarında 5,7 milyar dolar net çıkış

Mart ayında doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler 363 milyon dolar olarak gerçekleşti. Portföy yatırımlarında 5 milyar 699 milyon dolar net çıkış yaşandı. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 1 milyar 33 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında da 915 milyon dolar net satış yapıldığı görüldü. Yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak; bankalar 229 milyon dolar ve Genel Hükümet 3 milyar 649 milyon dolar net geri ödeme yaptı.

Resmi rezervler 6,2 milyar dolar azaldı

Diğer yatırımlar altında, yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 3 milyar 648 milyon dolar net artış gösterdi.

Yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları, yabancı para cinsinden 1 milyar 775 milyon dolar net artış ve Türk Lirası cinsinden 720 milyon dolar net azalış olmak üzere toplam 1 milyar 55 milyon dolar net artış kaydetti.

Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak; bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 374 milyon dolar ve 202 milyon dolar net kullanım, Genel Hükümet ise 136 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirdi.

Resmi rezervlerde mart ayında 6 milyar 169 milyon dolar net azalış yaşandı.

Sanayi üretimi beklentilerin üzerinde arttı

Sanayi Üretim Endeksi, mart ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 16,6 artış kaydetti. Piyasa beklentileri artışın yüzde 13,4 civarında olacağı yönündeydi.

Türkiye İstatistik Kurumu, Sanayi Üretim Endeksi'nin mart ayında yıllık bazda yüzde 16,6 artış kaydettiğini açıkladı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2021 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 14,8, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 17,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 11,9 arttı.

12.05.2021

Sanayi üretimi aylık yüzde 0,7 arttı

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2021 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 1,7 azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 0,3 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 7,3 arttı.

Çeyreklik performans yıllık bazda yüzde 12,3 artış

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi 2021 yılı birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 12,3 arttı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise yüzde 2,6 arttı.

Sinovac, Türkiye'ye üretim lisansı verdi

Sinovac CEO'su Yin Weidong, aralarında Türkiye'nin de olduğu 5 ülkeye üretim lisansı verdiklerini açıkladı.

Sinovac CEO'su Yin Weidong, Türkiye ile birlikte Endonezya, Brezilya, Malezya ve Mısır'a aşığı ülkelerinde üretme konusunda lisans verdiklerini bildirdi.

Bloomberg'e konuşan Yin, Brezilya, Endonezya ve Türkiye'ye nüfusun yüzde 20'sini aşılamaaya yetecek kadar aşığı sağladıklarını ancak bunun yetersiz olduğunu belirtti.

Bu kapsamda Yin, aşığıların üretimi için lisanslama sürecine geçtiklerini ifade etti.

Sinovac CEO'su Yin Weidong, farklı klinik sonuçlarını savunurken CoronaVac'ın gerçek dünyada daha iyi sonuç verdiğini gösteren kanıtlar olduğunu dile getirdi.

AKP dezenfektan skandalını “etik” buldu. Ruhsar Pekcan’ı koltuğundan etmişti

Eski Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve eşi Hasan Pekcan'a ait olan Nanoksia Biyoteknoloji Şirketi'nin Ticaret Bakanlığı'na 3 liraya ürettiği dezenfektanı litresi 35 liraya sattığı ortaya çıkmıştı. Bunun ardından muhalefet kanadından sesler yükselirken, AKP' Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş' da bu konu hakkında konuşarak dezenfektan skandalını “etik” bulunduğunu söyledi.

AKP'li Mustafa Elitaş, Odatv'nin ortaya çıkardığı Ticaret Bakanlığı'na aile şirketi üzerinden piyasada 3 liraya olan dezenfektanı 35 liraya satması ile gündem olan eski Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan hakkında konuşarak, Pekcan'ı savundu.

Elitaş, **"Kamunun ya da ilgililerin dezenfektana ihtiyaç duyduğu bir dönemde 'Kusura bakmayın benim eşim bakan, vermiyorum.' demek ne kadar doğru olurdu"** yorumunu yaptı.

AKP Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, Meclis'te düzenlediği basın toplantısında gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Toplantının ardından gazetecilerin sorularını da yanıtlayan Elitaş, CHP'nin, eski Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ile ilgili Meclis'e bir araştırma önergesi vermesi hazırlığında olduğuna ilişkin soru üzerine, şu an Meclis'e sunulmuş bir teklifin olmadığını aktardı.

12.05.2021

Teklifin Meclis'e sunulması halinde bir kanaat oluşturacaklarını ifade eden litaş, CHP'nin bu konuda vereceği önergeye Pekcan'ın cevap verdiğini anımsadığını söyledi.

Pekcan'a yönelik iddia ile Pekcan'ın "**Aldım**" dediği para arasında 20 kat fark olduğunu vurgulayan Elitaş, "**Etik olarak değerlendirilebilir mi?**

Değerlendirilebilir. Yaklaşık 3-4 liralık alkol fiyatlarının 25 liraya çıktığı bir dönemdi. Fiyatları o günkü şartlarla değerlendirmek lazım. Böylesine dünyayı zor durumda bırakan salgın dönemlerinde elinizde teknik imkan varken kamunun ya da ilgililerin dezenfektana ihtiyaç duyduğu bir dönemde 'Kusura bakmayın benim eşim bakan, vermiyorum.' demek ne kadar doğru olurdu, onu değerlendirmek gerekir. Bakılması gereken o malın kuruma verildiği tarih ve piyasadaki fiyattır" görüşünü dile getirdi.

Şampiyonlar Ligi finalinden sonra bir darbe de Formula 1'den

Şampiyonlar Ligi finalinin İstanbul'dan alınmasının ardından Formula 1 Türkiye Grand Prix'i iptal edildi.

29 Mayıs'ta oynanacak olan Şampiyonlar Ligi finalinin İstanbul'dan Portekiz'e alınma kararının ardından bir iptal de Formula 1'den geldi.

S Sport'un haberine göre 11-13 Haziran tarihlerinde gerçekleşmesi planlanan Formula 1 Türkiye Grand Prix'i iptal edildi.

Türkiye Grand Prix'si, İngiltere'nin Türkiye'yi koronavirüs salgını nedeniyle kırmızı listeye almasının ardından iptal edildi.

Türkiye takvimden çıkarıldı ve takvimdeki yarış sayısı 22'ye indi.

Türkiye'nin yerine başka bir ülke geçirilmedi.

Yarışın 11-13 Haziran'da Türkiye'de gerçekleştirilmesi planlanıyordu.

Türkiye'de artan Covid-19 vakalarıyla beraber İngiltere, Türkiye'yi "kırmızı listeye" almıştı.

Türkiye'den İngiltere'ye giden herkesin 10 gün boyunca karantinada kalması gerekiyor. Bu da 10 takımdan yedisinin merkezinin İngiltere'de olması nedeniyle krize neden olmuştu.

Abdulkadir Selvi

Gül adına temasları Babacan yürütmüş

12 Mayıs 2021

Temel Karamollaoğlu'nun Abdullah Gül'e cumhurbaşkanı adaylığı teklifini ilettiği görüşmede ikisi dışında biri daha vardı, Ali Babacan.

Kemal Kılıçdaroğlu Abdullah Gül'e ortak cumhurbaşkanı adaylığını götürdüğünde ikisi dışında biri daha vardı, o da Ali Babacan.

İki liderin ziyareti, **Gül**'ün İstanbul Maslak'taki ofisinde gerçekleşti. **Abdullah Gül**'ün ortak cumhurbaşkanı adaylığı için Ankara'da Amerikan Büyükelçiliği'nin bulunduğu Nevzat Tandoğan Caddesi'nde eski bir milletvekilinin ofisinde yürütülen temaslara ise **Gül**'ü temsilen **Ali Babacan** katılmıştı. **Ali Babacan** kendi deyişiyle tam da bu işin “**göbeğinde**” yer almıştı. Hatta **Abdullah Gül**'den sonraki birinci kişiydi.

Ali Babacan, bu temasları yürütürken AK Parti Ankara Milletvekili sıfatını taşıyordu. **Babacan**, 2018 seçimlerinden 13 ay sonra 8 Temmuz 2019 tarihinde AK Parti'den istifa etti.

SIYASİ İKİ YÜZLÜLÜK ÖRNEĞİ

Bir yandan **Erdoğan**'ı tasfiye planının başında yer alıyor, **Erdoğan**'a karşı muhalefetin **Abdullah Gül**'ü ortak aday çıkarma projesini yönetiyor, diğer yandan da **Erdoğan**'ı cumhurbaşkanı adayı gösteren teklifin altına imza atıyordu. Bu kadarına pes... Bunun tek bir adı var, o da siyasi ikiyüzlülük.

Bu gerçeğin kendi ağzından itiraf edilmesi üzerine **Ali Babacan**'ın imajı sarsıldı. Siyasi etik sözünü ağzından düşürmeyen **Babacan**'ın siyasi ahlaksızlık yaptığı ortaya çıktı. İnanırcılığı darbe yedi.

AK Parti'ye zarar vermesi için **Ali Babacan**'ı “**siyasetin yeni yıldızı**” ilan eden **Kılıçdaroğlu**'nun yıldızının makyajı döküldü. Gerçek yüzü ortaya çıktı.

BABACAN'IN YANITI NE OLDU?

AK Parti milletvekiliyken, AK Parti'ye kurulmak istenen kumpasın “**tam göbeğinde**” yer aldığını katıldığı bir TV programında kendisi itiraf eden **Ali Babacan**, bu konunun tartışılacağını hatta eleştirilerin odağında yer alacağını düşünmeliydi. Belli ki hesap etmemiş. Çünkü gelen eleştirilere, “**Sayın Erdoğan'ın trolleri yine harekete geçti**” diye karşılık verdi.

TROLLEMİŞ

Bir yanda **Erdoğan**'ı tasfiye projesinin başında yer alacaksınız diğer yandan ise aynı tarihlerde **Erdoğan**'ın cumhurbaşkanı adaylığına imza vereceksiniz. Sonra bu ortaya çıkınca sizi eleştirenleri trollükle suçluyorsunuz. Sayın **Babacan** siz AK Parti milletvekili sıfatıyla o sırada herkesi trollemişsiniz.

ERDOĞAN-BABACAN GÖRÜŞMESİ

AK Parti milletvekili olarak **Erdoğan**'ı tasfiye etmeyi hedefleyen operasyonun başında yer alan **Ali Babacan**, AK Parti'den istifa etmeden önce Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'la görüşmüştü. **Erdoğan**, o görüşmede **Babacan**'a, “**Ümmeti parçalıyorsunuz**” demişti.

SONLARI HÜSRAN OLACAK

Erdoğan, isim vermeden **Babacan** ve **Davutoğlu** partilerine ilişkin de değerlendirme yapmış, “**Bizim bir davamız var. Biz siyaseti bunun için yapıyoruz. Bunlar ümmeti parçalamak istiyorlar. Geçmişte de bizden ayrılanlar oldu. Hatta içlerinde grup kuranlar bile oldu ama sonları ne oldu? sonları hüsrana oldu. Bunların da sonu hüsrana olacak**” demişti.

Erdoğan'la aynı kanaattiyim. Kitle partilerinden ayrılıp yaşayan olmadı. Sonları hüsrana olacak. Ama bu arada CHP'ye ve HDP'ye de payanda olacaklar. Bu partilerin Ayasofya'yı açan **Erdoğan**'ı tasfiye planlarına alet olacaklar.

MUHALEFETİN 2023 PLANI

GEÇMİŞTE kim, hangi rolü oynadı sorununu elbette tartışacağız. Siyasette ahlak abidesi olarak kendini pazarlayanların ne tür oyunlar oynadıklarını ortaya çıkaracağız ama asıl geleceğe bakmamız gerekiyor.

2023 seçimlerinde muhalefetin stratejisi nasıl olacak?

2023 seçimlerine ilişkin Cumhuriyet İttifakı'nın planı belli. **Erdoğan**'ı ortak cumhurbaşkanı adayı gösterecekler.

MİLLET İTTİFAKI GENİŞLEYECEK Mİ?

Ancak Millet İttifakı'nın ne yapacağı belli değil.

1- Millet İttifakı CHP, İYİ Parti, SP olarak devam edecek mi?

2- **Akşener**'in dediği gibi Deva ve Gelecek Partisi, Millet İttifakı'nda yer alacak mı?

3- Saadet Partisi, Millet İttifakı'ndan kopacak mı?

MİLLET İTTİFAKI'NIN CUMHURBAŞKANI ADAYI KİM

Daha da önemlisi Millet İttifakı ortak aday çıkarabilecek mi, ortak aday çıkarırsa bu aday kim olacak?

2018 seçimlerinde **Abdullah Gül**'ün ortak aday olmasını engelleyen, muhalefet partilerinin ayrı ayrı cumhurbaşkanı adayı çıkarmasının önünü açan **Meral Akşener** bu kez, ortak aday projesini engellemeyeceği yönünde mesajlar veriyor. **Kılıçdaroğlu** ise tam aksine Millet İttifakı'nın ortak cumhurbaşkanı adayı olabileceği yönünde açıklamalar yapıyor.

2023'E İSTANBUL MODELİ

1- Millet İttifakı 2023 seçimlerine **Ekrem İmamoğlu**'nun seçimleri kazandığı İstanbul modeli ile hazırlanıyor.

2- Seçimde ortak cumhurbaşkanı adayı çıkarmaya bu kez yakınlar.

3- **Kılıçdaroğlu, Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş** başta olmak üzere cumhurbaşkanı adaylığı konusunda CHP'de bir kaos yaşanmasının önünü kesmek için aday olabileceği mesajını veriyor.

4- Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda **Meral Akşener, Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş** isimleri öne çıkıyor.

5- **Abdullah Gül** ve **Ali Babacan** ise denklemin uzağına düştüler.

6- **Akşener**'in, aday olmadığı takdirde **Ekrem İmamoğlu** ya da **Mansur Yavaş**'ın adaylığı konusundaki tavrı belirleyici olacak. Altın hisse **Akşener**'in elinde.

7- **Meral Akşener**'in son anda kazanma şansına bakarak **İmamoğlu** veya **Yavaş**'ı desteklemesi bekleniyor. Ama **Akşener** ihtimali son ana kadar masada olacak.

8- Tabii bir de sürpriz aday konusu var.

BEN MESCİD-İ AKSA DİYORUM, ONLAR 'AMA ERDOĞAN' DİYOR

İşgalci İsrail, ramazan ayında Filistin'de kadın, çocuk demeden masum sivillerin kanını dökmeye devam ediyor.

İsrail'in zulmü arttıkça Filistinlilerin direnişi de büyüyor.

Filistinli çocuklar İsrail'in savaş uçaklarından atılan bombalarla can verirken, medeni dünya sessizliğini sürdürüyor.

Filistin'in tek sahibi yine Türkiye. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, İsrail vahşetinin durdurulması için çırpınıyor. İslam dünyası başta olmak üzere uluslararası camiayı harekete geçirmeye çalışıyor.

Ben de tepkimi sosyal medyadan ya da gazetede ki köşemden duyurmaya çalışıyorum. Ben Mescid-i Aksa yanıyor diyorum. İsrail'in savaş uçaklarından atılan bombalarla çocukları, kadınların öldürülmesine tepki gösteriyorum.

O KAFA

Ama **Erdoğan** düşmanlığı ile zehirlenmiş bir kafa yapısı var.

Ben Mescid-i Aksa'ya baskın diyorum onlar “**ama Erdoğan**” diyor.

Ben Filistinli çocuklar öldürülüyor diyorum onlar “**ama Erdoğan**” diyor.

Ben bu vahşeti durdurun diyorum onlar “**ama Erdoğan**” diyor.

İşgalci İsrail'e tek bir laf etmiyorlar. Savaş uçaklarından atılan bombalarla çocukların katledilmesine ses çıkarmıyorlar. Mescid-i Aksa'ya yapılan baskına, öldürülen Filistinlilere bir şey demiyorlar.

İYİ Kİ ERDOĞAN VAR

Erdoğan düşmanlığı yapıyor, başka bir şey yapmıyorlar.

Bu kafanın ne insanlığa bir yararı var ne de muhalefete.

Erdoğan olmasa Filistin'deki zulmü dünyaya duyuran kimse yok.

İyi ki **Erdoğan** var. İyi ki Türkiye var.

Marttaki istihdam artışını izah edebilen var mı?

Alaattin AKTAŞ

12 Mayıs 2021 Çarşamba

✓ ***İstihdam martta mevsim etkisinden arındırılmış hesaplama göre 550 bin arttı. Arındırmaya konu olmayan hesaplama göre artış ise 757 bin düzeyinde.***

✓ ***Bu artışların çok büyük bir bölümü sanayi kaynaklı. Ama sanayide martta öyle kayda değer bir büyüme yok. 550 binlik istihdam artışına karşılık gelen büyüme yalnızca yüzde 0.7.***

✓ ***İstihdam artışlarında dikkat çeken bir yön de, bu artışların tümüyle erkeklerden kaynaklanması. Kadın istihdamında gerileme var.***

Köşemizde dün de değinmiştik, bugün biraz daha detaya ineceğiz; ineceğiz çünkü bu önemli ve izah edilmesi pek de kolay görünmeyen bir konu...

TÜİK'in önceki gün açıkladığı mart ayına ilişkin işgücü istatistiklerine göre, istihdam edilenlerin, yani çalışanların sayısı mart ayında şubata göre mevsim etkisinden arındırılmamış hesaplama göre 757 bin kişi arttı. Mevsim etkisiyle martta şubata göre daha fazla istihdam olması mümkündü ve nitekim de öyleydi. Bu etki ortadan kaldırılınca istihdam artışı 550 bin olarak bulundu.

İstihdamın bir ayda 757 bin artması da çok önemli bir gelişme, 550 bin artması da...

Bu artışın hangi sektörden kaynaklandığını da biliyoruz. İstihdamı sürükleyen sanayi olmuş. Mevsim etkisinden arındırılmış hesaplamaadaki 550 bin kişilik artışın 480 bini sanayi kaynaklı.

O zaman insan şöyle bir yargıya varıyor:

“Demek ki sanayi üretimi mart ayında şubata göre tırmandı gitti...”

Ama hiç de öyle olmamış...

TÜİK'in dün açıkladığı sanayi üretimi verilerine bakıyoruz; mart ayındaki üretim takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış hesaplamaya göre şubata kıyasla yalnızca yüzde 0.7 artmış.

Sanayi üretiminin yüzde 0.7 arttığı bir ay sanayi istihdamı nasıl olur da 480 bin kişi artar ki!

Mutlaka bir izahı vardır, hem zaten olmalıdır ama nedir bu durumun açıklaması, biz bilmiyoruz.

İstihdam şubattan marta nasıl değişti? (Bin kişi)

	Toplam			Erkek			Kadın		
	Mart	Şubat	Fark	Mart	Şubat	Fark	Mart	Şubat	Fark
Arındırılmamış veri									
Toplam	27.907	27.150	757	19.444	18.666	778	8.463	8.484	-21
Tarım	4.610	4.401	209	2.757	2.698	59	1.853	1.702	151
Sanayi	6.186	5.775	411	4.783	4.289	494	1.403	1.486	-83
İnşaat	1.854	1.530	324	1.786	1.458	328	68	73	-5
Hizmetler	15.256	15.444	-188	10.117	10.221	-104	5.139	5.223	-84
Mevsim etkisinden arındırılmış veri									
Toplam	28.089	27.539	550	19.610	19.024	586	8.479	8.515	-36
Tarım	4.862	4.847	15	2.912	2.901	11	1.951	1.946	5
Sanayi	6.177	5.697	480	4.783	4.289	494	1.395	1.407	-12
İnşaat	1.799	1.718	81	1.731	1.645	86	68	73	-5
Hizmetler	15.250	15.277	-27	10.185	10.189	-4	5.065	5.089	-24

TÜM ARTIŞ ERKEK İSTİHDAMI KAYNAKLI, KADINLARDA NİYE AZALMA VAR?

Hem arındırılmamış hesaplamaya bulunan istihdamda, hem de mevsim etkisinden arındırılmış şekilde bulunan istihdamda mart ayında kaydedilen artış tümüyle erkeklerden kaynaklanıyor.

Arındırılma işlemine konu olmayan hesaplamaya göre toplam istihdam artışı 757 bin. Bu hesaplamada erkeklerdeki istihdam artışı ise 778 bin. Kadınlardaki 21 binlik istihdam kaybı toplam sayıyı aşağı çekmiş.

Aynı şekilde mevsim etkisinden arındırılmış veri setinde de erkek istihdamının 586 bin arttığı, kadın istihdamında ise 36 bin kişilik gerileme olduğu görülüyor.

Bir ayda toplamda böylesine artışlar görülmesinin bize göre izah edilebilir bir yönü yok da, hadi diyelim var; peki erkek-kadın farkını nasıl açıklayacağız?

İnşaatı anladık, hizmetlerde zaten genelde bir gerileme var; tamam, peki sanayide ne oluyor? Sanayi sektöründe sanki hep erkekler çalışıyor da artış da onlarda yoğunlaşıyor gibi bir durum var.

Yok yok, bizim algımızı aşan bir durum söz konusu... İşveren hep erkekleri mi işe almış yani! Diyelim öyle, niye?

İlk çeyrek de aynı

Bu durum yalnızca mart ayı için de geçerli değil ki... Yılın ilk çeyreğinde mevsim etkisinden arındırılmış istihdam artışı toplamda 1 milyon 93 bin kişi oldu. Bu artışın 1 milyon 87 bini erkeklerden oluşuyor. Kadın istihdamında üç ayda gerçekleşen artış ise yalnızca ama yalnızca 6 bin düzeyinde. Düşünebiliyor musunuz, toplam istihdamdaki artışta erkekler yüzde 99.2, kadınlar ise yüzde 0.8 pay alabilmiş.

Bir kez daha vurgulayalım; bu tablonun izaha muhtaç bir yönü yok mu yani?

SANAYİDEKİ İSTİHDAM REKOR KIRDI

TÜİK'in sektörlere göre istihdam verilerinde 2014 yılından bu yana olan sayıları biliyoruz ve mart ayı verisiyle bir rekor kırıldığına tanık olduk.

Sanayideki istihdam mart ayında ocak 2014'ten bu yana olan dönemin en yüksek aylık düzeyine çıktı. Bu durum hem arındırılmamış verilerle, hem mevsim etkisinden arındırılmış verilerle bulunan istihdam için geçerli.

Sanayi istihdamı ilk kez 6 milyon sınırını aştı. İstihdam arındırılmamış hesaplamada 6 milyon 186 bin, mevsim etkisinden arındırılmış hesaplamada ise 6 milyon 177 bin olarak bulundu.

Esfender KORKMAZ

Bıçak kemiğe dayandı

11 Mayıs 2021 Salı

Nisan ayı, finansal yatırım araçları reel getiri oranları açıklandı.

Mevduat faizi nisandan nisana son bir yılda yüzde 6,32 oranında reel kayıp getirdi. Yani geçen sene nisan ayında bankaya 100 TL yatıran tasarruf sahibinin bu nisan eline faizi ile birlikte nominal olarak 109,74 lira geçti. Ancak aynı yıl içinde TÜFE oranı yüzde 17,14 olduğu için, reel olarak yüzde 6,32 oranında kaybı oldu. 100 lirasının satın alma gücü 93,68 liraya geriledi. Başka bir hesapla geçen sene 100 lirası ile 100 birim mal alan mevduat sahibi bu sene faizi ile birlikte eline geçen 109,74 lira ile ancak 93,68 birim mal alabiliyor. Buna enflasyondan dolayı "TL cep yakıyor" demek gerekir.

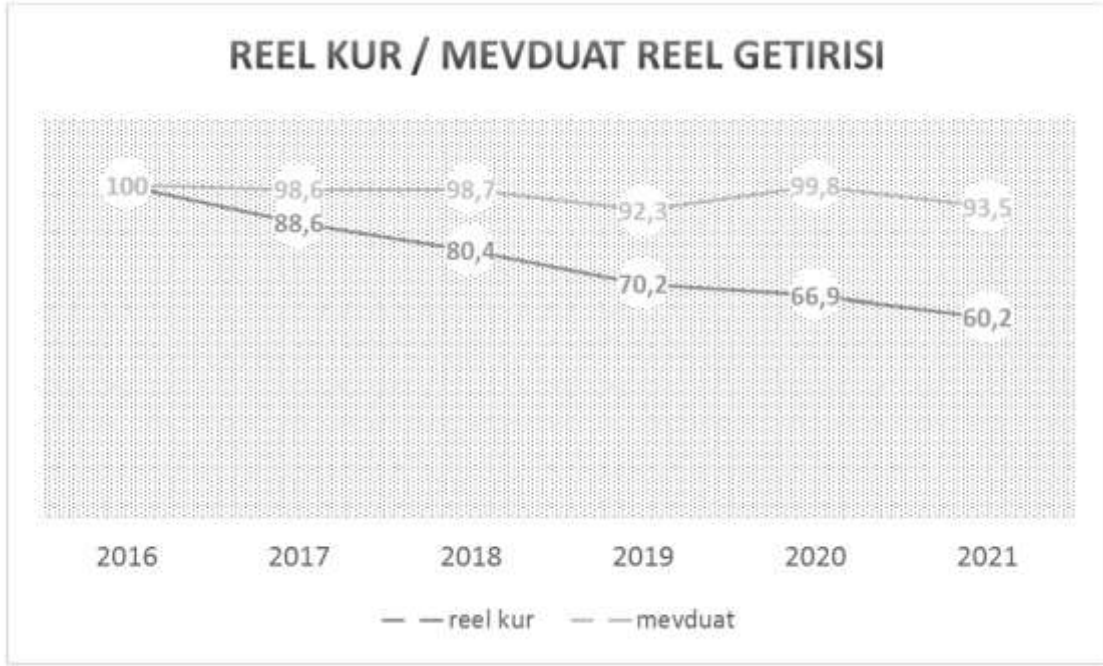
Ayrıca 2021 nisan ayında mevduat sahibinin yıllık reel kaybı olan 6 lira 32 kuruşu da satın alma gücü olarak bankaya geçti demektir. Bir yerde bankalar mevduat faizini enflasyonun altında tutarak mevduat sahibinden gizli vergi almış oluyorlar.

Bu realiteye seyirci kalan bir iktidarın, ya bankalardan beklentisi var, ya bankalardan çekiniyor veya hesap bilmiyor.

Merkez Bankası verilerine göre halen bankaların bir yıl vadeli TL mevduat hesaplarına ağırlıklı ortalama olarak verdikleri faiz oranı yüzde 17,09'dur. Aynı bankalar Merkez Bankası'ndan aldıkları fonlar için yüzde 19 faiz veriyorlar. Bu durumda para pul oluyor. O zaman da dolarizasyon oluyor ve para ve faiz politikası çalışmıyor. Zaten siyasi iktidarın faiz politikasının Türkiye gerçeği ile uyuşur yanı kalmadı.

Aşağıdaki grafikte beş sene önce bankaya 100 lira yatıran mevduat sahibinin beş yılda parasının nasıl eridiği görülüyor.

TÜİK'in mevduat reel getiri oranlarını dikkate alarak hesaplırsak, 2016 Nisan ayında bankaya 100 lira yatıran bir tasarruf sahibinin, 2021 nisan ayında elinde reel olarak 93,5 lira kalmış oluyor. Aynı beş yılda Merkez Bankası reel kur endeksi de, 100'den 60,2'ye gerilemiş oluyor. (2016 Nisan ayında 103,39 olan MB reel kur endeksi 100 olarak alınmış ve endeks bu esasa göre düzenlenmiştir.)

Yani bu beş yılda TL, döviz sepeti karşısında yüzde 40 değer kaybetmiştir. Bu kayıpla hiçbir ekonomide istikrar dikış tutmaz.

Türkiye'nin şanssızlığı mı? Halkın bilinçsizliği mi? Aksak demokrasi mi? ne dersiniz deyin, son elli yıldır ekonomik istikrarda sırtımız yerden kalkmadı. Bugün de piyasa gerçekte AKP'nin anladığı anlamda başıbozuk piyasa demek değildir. Bir iktidar elindeki araçları kullanamıyor veya kullanmak istemiyorsa, bu tam anlamıyla iktidarın başarısızlığını gösteriyor. Ama bu başarısızlığın maliyetine hepimiz katlanıyoruz. Artık bıçak kemiğe dayandı.

Hükümet, mevduat sahibini bankalara ezdirmek istemiyorsa yeni bir yasa ile mevduat faizine, Merkez Bankası gösterge faizine eşit, alt limit getirmesi gerekir. Kaldı ki bankalar, mevduata yıllık faiz üzerinden faiz veriyor ve fakat kredilerden aylık faiz üstünden faiz alıyorlar. Aylık faiz uygulaması, belirsizliğin peşin kabulü demektir. Aslında bankalar da Merkez Bankası uygulamasına bakıyor. Çünkü Merkez Bankası da banka ve kredi kartları azami faiz oranlarını aylık faiz üstünden tespit ederek bankalara bildiriyor.

Yine bankalar ortalama yüzde 17,09 ile topladıkları mevduatın üstüne yüzde 43 kâr koyarak, yüzde 43 faizle satıyorlar.

Yeni bir yasa ile bankalara azami kâr marjı konulmalıdır.

Hükümet hep bol keseden kredi tavizi veriyor. Söz gelimi son olarak Cumhurbaşkanı'nın açıkladığı 100.000 lira krediyi çok araştırmama rağmen alan kimseye rastlamadım.

Sonuç olarak; bugünkü iktidarın bu faiz ve piyasa anlayışı ile, ekonomik istikrardan umut beklemek safdillik olur.

İbrahim Kahveci

Ya bayram sonrası

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi, mart ayında 132,1 seviyesi ile en üst noktaya çıktı. Takvim etkisinden arındırılmış üretim endeksi de 132,5 ile Aralık 2020 harici en üstte.

Kısaca bu veriler sanayide işler iyi diyor

Hatta dün vermiştik;

İstihdam verileri de sanayide işlerin iyi olduğunu gösteriyor. Sadece mart ayında sanayi sektöründe 411 bin kişinin iş bulması ne demek! Büyük başarı...

Aynı büyük başarı mart ayı ihracat rakamlarında da ortaya çıkmıştı. Mart 2021 ihracatı 18 milyar 985 milyon dolar ile aylık bazda ihracat rekorunun kırılmasına yol açmıştı.

Mart ayında kırılan ihracat rekoru aslında nisan ayında da devam ediyor diyebiliriz.

Mart = 18.985

Nisan = 18.766 milyon dolar ihracatımız var.

Ocak-Nisan dönemi ihracatımız ise 68 milyar 752 milyon dolara ulaştı. Aylık 17 milyar dolar sınırına geldik. Bu demektir ki yıllık ihracatımız 200 milyar dolar sınırını aşabilir.

Göstergeler bize hem sanayide hem de ihracatta durumun iyi olduğunu gösteriyor.

Ama bir terslik olduğunu da belirtmemiz gerekiyor.

1- İhracat rekorda

2- Kurlar rekorda

12.05.2021

Ama cari açık vermeye devam ediyoruz.

Geçen yıl -8.841 milyon dolar olan ilk 3 aylık cari açık, bu yıl -7.769 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Hatırlarsanız 2019 yılında Berat Albayrak ekonomi büyürken bile cari fazla veriyoruz, önceden (2008-09) krizde bile cari açık veriyorduk şeklinde açıklamalarda bulunuyordu.

Oysa 2008-09 küresel krizde iki temel neden daha vardı: 1-Bütün dünya krizde olduğundan dış talep çok sert daraldı. Yani istenen ihracat gerçekleşmedi. 2-Kur seviyesi ya da TL'nin değeri bu kadar düşmemişti.

Şimdi TL adeta yerlerde seyrediyor. Değeri 2001 krizinin bile reel olarak gerisinde. Ama ihracat-ithalat dengesini yerel para değeri ile bir türlü kuramıyoruz.

Asıl mesele burası.

Neden dış dengede kur etkinliği bu derece hızlı düştü?

Elbette geçmişte arsa uğruna kapanan fabrikaların burada payı var. Gelir dağılımındaki bozukluğun etkisi var...

Bir taraf ekmek kuyruğunda iken diğer taraf lüks araç kuyruğunda bekleyebiliyor.

Kur üzerinden denge kurmakta zorlanılmasının bir diğer nedeni de 2015 itibari ile duran makine-teçhizat yatırımlarıdır.

Demokrasiden uzaklaştıkça duran yatırımların şimdi bir başka açıdan faturasını öduyoruz.

Bir tarafta parlak veriler, ama diğer tarafta acı tablo. İşsizlik hala çok yüksek ve yoksulluk hızla yayılıyor.

Şimdi gelelim işin son noktasına.

Kalıcı döviz kazancı cari işlemler vasıtası ile sağlanmalıdır. Yani mal ve hizmet satışı ile gerçekleşecek olan döviz geliri.

Kur dengesini en iyi sağlayacak yöntem burasıdır.

12.05.2021

İhracatı artırıyoruz ama hala cari dengeyi sağlayamadık. Üstüne üstlük bir de finans hesabından rezerv kaybetmeye devam ediyoruz.

Merkez Bankası başkan değişiminin ilk sonuçları geldi:

Hisse senetlerinden 1.033 milyon dolar ve borçlanma senetlerinden de 4,806 milyon dolar olmak üzere 5 milyar 839 milyon dolar portföy yatırımı ülkemizden gitmiş oldu.

Hem cari açık hem de finans hesabından gidenlerin nedeniyle mart ayında net rezerv kaybı 6.169 milyon dolar oldu.

Ama burada bir başka mesele de şudur: Bayram nedeniyle oluşan nakit talebi bir TL mecburiyeti oluşturmuştu. Şimdi bayram da bitiyor...

Acaba ne olacak dersiniz?

Bekleyip görelim...